

07 06 24 Den helige Johannes döparens dag Claes Strömqvist

Midsommar och Johannes döparens födelse sammanfaller. Johannes var ett halvt år äldre än Jesus. Därav denna sammankoppling. Numera är Johannes hänvisad till den här söndagen. Medan midsommardagen blivit en dag, som enbart ägnas skapelsen.

Det var inte lätt tidigare att få in Johannes, botpredikanten, i den svenska midsommaren. Han blev ett störande inslag och oftast nonchalerad. Därför kan det här att ge honom en egen dag vara ett sätt att upprätta honom. Men det kan också ha sina risker att separera Guds skapelse från det som är Guds uppdrag till Johannes. För det är samme Treenige Gud, Fader, Son och Ande som verkar i och genom naturens rikedom och skönhet, som griper in i och genom Johannes och den Jesus som Johannes bereder väg för, som gör det här sambandet levande för oss i dag i och genom den helige Ande och kyrkan.

För naturen är ju utanför paradiset inte bara blomstrande, överdådig och fantastisk. Den är också farlig och förgänglig. Den präglas av kamp för överlevnad. Den ene lever av den andre. Det är villkoret för de flesta av våra medskapade kamrater på djursidan.

Och i människans sammanhang är ondskan en realitet som ständigt gör sig påmind.

Skapelsen skulle vara en tillräcklig källa för vår Gudskunskap. Visst anar vi en Skapare bakom Skapelsen, en vars fantasi och förmåga är ofattbart stor. Men till människans grundsynd hör att inte vilja erkänna och ära Honom som Gud och inrätta sitt liv efter Honom. Och i takt med den tilltagande dräneringen av kristen kunskap i vårt land, så blir denne gud reducerad till någon slags högre makt, som man egentligen inte kan veta något närmare om och därför självklart inte är något att räkna med, snarare tvärtom. Men frågan om det onda får ingen lösning, vare sig genom mer forskning eller genom bättre politiska beslut.

”Johannes är hans namn.” Både mor Elisabet och far Sakarias var överens om den saken trots släktens och grannarnas invändningar. Det namnet hade Sakarias fått höra av den ängel, som kommit med nyheten till honom, att han och Elisabet skulle få en son på sin ålderdom.

Johannes betyder: ”Herren är nådig.” Johannes har en viktig uppgift i Guds plan att göra sig känd för den mänsklighet som gått vilse och inte hittar tillbaka till sin Skapare. Den plan som också går ut på att rädda och befria hela skapelsen från lidande, förnedring och förgängelse till glädje och fulländning. Den plan, som förbereds genom Abraham och det folk han blir stamfader till, den sätts i verket genom Guds människoblivande i Jesus Kristus. Den planen har funnits i Guds tanke redan före världens skapelse. Den har antytts genom det GT och i det NT avslöjas den öppet för oss. Den planen kan ingen räkna ut på egen hand. Den behöver bli förklarad. Att Herren är nådig, det måste vi få höra som ett fast ord och en varm hälsning, för att vi skall kunna tro det. Inte nådig i största allmänhet, utan som ett tilltal riktat direkt till oss genom Guds Ord.

Det är därför som det behövs en ständig påfyllning av kristen undervisning och troskunskap, annars tappas räddningsplanen bort och vi hänvisas till den allmänna villrådigheten.

Vid tiden för Johannes och Jesu födelser såg det mörkt ut. Profeterna som förr förmedlat hälsningar från Gud till hans folk hade sedan länge tystnat. Landet låg under främmande makter. Gud måste ha lämnat dem och övergivit dem, när det fick gå till så. Den där planen med en kommande Messias, som skulle ordna upp livet och tillvaron var nog bara en önskedröm. En dröm om något bättre som livets realiteter brutalt väckte

upp ifrån. Men det var inte bara då. Det är fråga om ett mörker och om krossade illusioner, som ingen tid och ingen människa besparas.

Strax före gryningen är det som mörkast. Då föder Elisabet sin son och Sakarias stämmer upp en lovsång som börjar: "Välsignad är Herren som besöker sitt folk och ger det frihet." Den lovsången har sedan kommit att ingå i kyrkans morgonbön.

För nu gryr en ny dag. Och lovsången slutar: "Och du mitt barn, skall kallas den högstes profet, ty du skall gå före Herren och bana väg för honom. Så skall hans folk få veta att frälsningen är här med förlåtelse för deras synder genom vår Guds barmhärtighet och mildhet. Han skall komma ned till oss från höjden, en soluppgång för dem som är i mörkret och i dödens skugga och styra våra fötter in på fredens väg."

Johannes blir den siste och den störste av alla Guds profeter. Han plats är strax framför Honom som är mer än en profet: Jesus Kristus, Guds enfödde Son. Det är inte Johannes utan Jesus som är ljuset som tänds i mörkret. Det är inte Johannes utan Jesus som kan rädda och befria oss från död och förgängelse, skuld och skam, meningslöshet och hopplöshet. Johannes är sanningssägaren. Den som avslöjar vårt faktiska tillstånd. Den som uppmanar oss till bot, bättring och omvändelse. Men när han gjort det stiger han själv åt sidan och pekar vidare mot Jesus. "Där är Guds Lamm som tar bort världens synd." Och han säger: "Den som kommer efter mig är strakare än jag och jag är inte värdig att knyta upp hans sandalremmar."

Den här dubbla uppgiften, som Johannes fått, den har han kvar; Att ställa rätt diagnos på vårt andliga tillstånd och att tydligt visa på Honom som kan bota, befria och frälsa. Den gäller oss i dag lika väl som då. Han framträder på Guds uppdrag. Han är stor i Guds rike. Har varit stor i Kyrkans historia. Vi behöver ge honom den plats som tillkommer honom i vår församlings och i våra personliga liv.

Ändå säger Jesus något häpnadsväckande: "Sannerligen, ingen av kvinna född har trätt fram som är större än Johannes döparen, men den minste i himmelriket är större än han." Johannes är stor i sig. Men han representerar det gamla förbundet. Han har lagen och buden att komma med. Och de kan inte omskapa våra hjärtan och fylla dem med tro, hopp och kärlek.

Det kan däremot Han som varit den minste mitt i bland oss, men som samtidigt är den störste i Guds rike, Jesus Kristus. Han som delar med sig av sin storhet och sin rättfärdighet, ger ut av sin rikedom och sin kärlek till varje liten människa som behöver Honom. Därför blir en fattig syndare, som Jesus får förbarma sig över, ett med Honom och därmed större än själve Johannes. Inte i sina egna ögon men i Guds. Själva kan vi bara förundrat bekänna: "Så nådig är Herren."